

MAGYAR GERONTOLÓGIA

14. ÉVFOLYAM KONFERENCIA KÜLÖNSZÁM

2022. 14. évf. Konferencia Különszám

On-line verzió: ISSN 2062-3690

[www.https://ojs.lib.unideb.hu/gerontologia](https://ojs.lib.unideb.hu/gerontologia)

Az idősek magánnyal és egyedülléttel való megküzdésének segítése a szociális szakmákban

dr. Pék Győző, Ferwagner Anna

Debreceni Egyetem, Bölcsészettudományi Kar, Pszichológiai Intézet

Kulcsszavak: észlelt társas támasz, magány és egészségmutatók, kiegész, támogatói csoport, civil hálózatok

Bevezetés

Az időseknek saját magukkal kapcsolatos negatív sztereotípiáik is befolyásolják az időskori jelenségek megélését. Akik az idős kort a magányosság korának tartják, hajlamosak a magányosság fokozott megélésére. A magányosság átélése szorosan összefügg az észlelt szociális támogatás mértékével.

Az észlelt szociális izoláció az élet minden szakaszában számos kedvezőtlen egészségi mutatóval kapcsolatos, így a depresszióval, alvászavarokkal, romló kivitelező funkciókkal, növekvő kognitív hanyatlással, rossz kardiovaszkuláris funkcióval és csökkent immunitással (Berg-Weger és Morley 2020). Különösen idős korban szaporodnak a magányossággal kapcsolatos hátrányok.

A szociális szférában különösen az idősekkel foglalkozók megterhelései vezethetnek kiegészhez, így témánkhoz kapcsolhatjuk a kiegész megelőzésének és kezelésének szempontjait is.

Módszer

Két saját előző kutatásunk és a szociális szférában nyert tapasztalataink mentén foglalkozunk az időskori magányossággal. Időseken végzett vizsgálatunkban a társas támaszt, az idősödéssel kapcsolatos attitűdöket, az étellel való elégedettséget, az időskori depressziót vizsgáló kérdőíveket alkalmaztunk (Ferwagner és Pék; 2021). A témához kapcsolható másik kutatásunk ugyan nem kifejezetten idősgondozásban érintett szakembereket érintett, hanem a Családvédelmi Szolgálat védőnői körében vizsgálta a foglalkozással kapcsolatos kiegészítő szempontjait, megelőzésének és kezelésének lehetőségeit, mégis számos idősgondozók esetében is elővételezhető szempontokra világít rá (Pék, Barbócz és Molnár; 2007).

Eredmények és kitekintés

Az észlelt társas támasz az életkorral csökkenő tendenciát mutat, az egyedülállók, a rossz egészségi állapotban lévők és az idősotthonban élők esetében alacsonyabb. Magasabb észlelt társas támasz esetén nagyobb mértékű az étellel való elégedettség, kisebb mértékű a depresszió és az idősödés megélése is pozitívabb.

A tanácsadó nővérek körében végzett vizsgálat kimutatta, hogy a kiegészítő mértékével szoros kapcsolatban áll a nagy munkahelyi megterhelés, a hibák elkövetésétől való félelem, az elismerés hiánya. A szervezeti kommunikáció hiányosságai munkahelyen belüli elszigetelődéshez, egyfajta társas magányhoz is vezethet. A kiegészítést csökkenti a rendszeres szupervízió.

Tíz éven át tartó tapasztalataink szerint a demenciával élőket gondozó családtagok elszigetelődését, a professzionális segítők megterheléseit csökkenteni képes a rendszeres, Bálint-csoport formában végzett támogatói csoport, amelyet a DMJV VSZSZ demenciával élő idősök napközi otthonában szerveztünk (Pék és mtsai.; 2021).

Országos szintű hálózatok a demencia szindróma jelenségeinek kezelésével, a prevencióval kapcsolatban : Alzheimer Café mozgalom, Memória Melódia, Senior Örömtánc, Táncoljunk együtt a demenciával élőkért.

A demenciával élő idősök laikus és professzionális segítségének, gondozásának egyre növekvő feladatai, terhei lokális és országos szinten is speciális intervenciók, hálózatok kialakítását igényli.

Irodalom

Berg-Weger, M., & Morley, J. (2020): Loneliness in Old Age: An Unaddressed Health Problem. The Journal of Nutrition Health and Aging. vol. 24. DOI:[10.1007/s12603-020-1323-6](https://doi.org/10.1007/s12603-020-1323-6)

Ferwagner, A., & Pék, Gy. (2021). Észlelt társas támasz időskorban. Magyar Gerontológia, 13(40), 78–102. <https://doi.org/10.47225/mg/13/40/10810>

Pék, Gy., Barbócz, I., & Molnár, P. (2007): Study on burnout phenomenon among Hungarian health visitor nurses of Family Protective Services. International Journal of Rehabilitation Research.,(30)Suppl.1,pp.70-71

Pék, Gy., Kosztáné Hadházi, T., Orbánné Gellén, M., Tóthné Görög, E., & Nagy Lajosné (2021): Támogató Bálint-csoport demenciával élő családtagot gondozó hozzátartozók számára. Esély. Vol. 32. No. 1. pp. 37–48. DOI 10.48007/esely . 2021.1.

A szerzők:

dr. Pék Győző, ny. egyetemi docens, Debreceni Egyetem, Bölcsészettudományi Kar Pszichológiai Intézet

Ferwagner Anna PhD hallgató, Debreceni Egyetem, Bölcsészettudományi Kar Pszichológiai Intézet